

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שופטים

השר, והוא מיהר להבטיחו כי יבטל את הגזירה. לאחר מכן, התבטא השר ואמר: "יהודי הממלכה נצלו רק בזכות בכייתו של רבם, אולם רע ומר יהיה גורלו של עם ישראל, כאשר לא ימצאו בקרבם מנהיגים כאלו, אשר לא יתביישו למרר בבכי בפני השרים ולהלחם עד שתתמלא בקשתם, מפני שירצו להיראות מכובדים בעיניהם"...

"על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" (יז, יא)

לפני למעלה מעשר שנים, סערה ארץ הקודש בשל פריצת גדרי הקדושה בירושלים, וברחבי הערים החרדיות יצאו שלומי אמוני ישראל לזעוק ולהריע כנגד הפירצה. גם חלק מבני ישיבתו של הגאון רבי אריה פינקל זצ"ל יצאו להפגין בצומת הכניסה למודיעין עילית, והיה זה שלא על דעת רבני הישיבה, כשבמהלך ההפגנה נעצר בחור.

החליטו הרבנים הגאונים רבי נתן צבי פינקל זצ"ל ורבי אריה פינקל זצ"ל להוציא מכתב, שנתלה על לוח

המודעות בישיבה, בו מביעים דעתם כי אין מקומם של תלמידי הישיבה בהפגנות כלל! כמובן צייתו כולם, ואף תלמיד לא יצא שוב להפגנה נוספת.

אך המשטרה מצידה חשבה אחרת: הרי בוודאי לאור המעצר של הבחור, תהיה הפגנה גדולה והפרת סדר חריגה מצד תלמידי הישיבה.

לכן התפרסה בכוחות גדולים, סוסים ופרשים הובאו בהמוניהם לקדם את פני הרעה, כשהכל ממתנינם בדריכות ומצפים לבאות.

"שופטים ושוטרים תתן לך... אשר ה' אלוקיך נותן לך לשבטיך" (טז, יח)

האלשיך הקדוש כתב כי יש ויכוח בין הקב"ה לבני ישראל, שבני ישראל טוענים 'אם אין קמח אין תורה', שקודם צריך פרנסה בשפע וכך יוכלו לעסוק בתורה, ואילו הקב"ה טוען לעומתם 'אם אין תורה אין קמח', כשיעסקו בתורה יהיה פרנסה בשפע.

הנה יש לנו ראייה לצד שלנו, כי יעקב אבינו ע"ה כאשר ברח את השבטים הקדים את זבולון שהיה עוסק במשא ומתן, ליששכר שהיה עוסק בתורה וזבולון היה מפרנסו. זה שאמר משה "שופטים ושוטרים", 'שופט' בגימטריא

'פרנסה' ו'שוטר' בגימטריא 'תפלה', ומשה רמזו לצדיקים כיצד להמשיך שפע לישראל, קודם להמשיך פרנסה ואחר כך יגיעו לתפלה ולעבודת ה', והראיה "אשר ה' אלקיך נותן לשבטיך" כי כך בברכת השבטים סדר יעקב אבינו שהקדים זבולון ליששכר. (עטרת ישועה)

"לא תטה משפט לא תכיר פנים ולא תקח שחד" (טז, יט)

בתקופתו של רבי חיים מוולוז'ין, יצאה גזירה רעה על יהודי רוסיה, מאחוריה עמד אחד משרי המלוכה, שנודע כשונא ישראל מובהק. נסע רבי חיים לעיר המלוכה פטרבורג, נכנס אל אותו שר, ואמר לו: "הבאתי לך שוחד". התמלא השר חימה, וקרא: "וכי חושב אתה שעם שוחד ממון תוכל לקנות את לבי?"

אולם רבי חיים מיהר להפיס את דעתו, והסביר לו כי כוונתו היתה לשוחד של דמעות, ולא של מעות, ומיד החל לבכות בדמעות עד שהצליח לרכך את לבו של

"לְבַלְתִּי רוּם לְבָבוֹ" (יז, כ)

יִשְׁנֶה אִמְרָה יְדוּעָה מֵרַבִּי יוֹחָנָן הַרְאִשׁוֹן מֵרֵאשִׁית טַרְטַרְיוֹן קֵא: רַבִּי יוֹחָנָן סִפֵּר עַל עֲצָמוֹ, כִּי לְאַחַר פְּטִירַת אָבִיו, רַבִּי מֵרְדְּכִי מִטְשְׁעֵרְנוּבִיל, חָפֵה לְקַחַת אֶת חֶלְקוֹ בִּירְשָׁה - אַךְ גָּלָה כִּי לֹא נוֹתֵר לוֹ כְּלוּם! אֶת הַכֹּל, לְקַחוֹ כְּבָר הָאֲחִים הָאֲחֵרִים!

"אִמְרַתִּי לְעֲצָמִי", אָמַר ר' יוֹחָנָן, "שָׁאֵם לֹא נוֹתֵר לִי כְּלוּם - לְפָחוֹת אֶקַּח אֶת ה'גֶּאֲרֵנִישֵׁט', אֶת ה'כְּלוּם!"

אָבֵל אַז גָּלָה כִּי גַם ה'גֶּאֲרֵנִישֵׁט' כְּבָר נִלְקַח, עַל יְדֵי אָחִיו, רַבִּי יַעֲקֹב יִשְׂרָאֵל מִטְשְׁעֵרְקָאס...

"וְלִי רַק נִשְׂאָר", סָפַם, "לְקַחַת אֶת ה'גֶּאֲרֵנִישֵׁט שֶׁבְּגֶאֲרֵנִישֵׁט', אֶת ה'כְּלוּם שֶׁבְּכְלוּם!"

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שופטים

אמר רב נחמן בר יצחק וירא שמים יוצא ידי שניהם, נועל תחילה נעל של ימין אבל קושר תחילה נעל של שמאל, דחשיבות של שמאל הוא בקשירה.

ושמא יאמר האדם מה לי לדקדק בזה, הלא ימין ושמאל אברים שלי הם ומה שייך בזה יראת שמים איך שאני נועל ואיך שאני קושר, לזה אמר הפסוק "ולא תסור מן הדבר אשר יגידו" החכמים גם במה שהוא "לך ימין ושמאל", שהם אברים שלך, מכל מקום לא תסור מדברי חכמים לפי שכל אבריו הם דוגמה למה שלמעלה בעולמות העליונים, וכל עשיותיו ראוי להיות על דוגמה עליונה.

(ישמח משה)

"לא תסור מן

הדבר אשר יגידו

לך ימין ושמאל"

(יז, יא)

בעיירה ברוסיה היה מלשין שהטיל את חיתתו על היהודים, וקרבתו לשלטונות אפשרה לו למסור את רעיו שפחדו ממנו עד מוות.

צרות צרורות הסב האיש בחייו לקהילה שסבלה ממנו על ימין ועל שמאל, שמו יצא לשמצה בעיני כל, ואחיו היהודים נידו אותו והתרחקו ממנו כמטחוי קשת, כך עד

יומו האחרון.

ביומו האחרון של המוסר, כשהרגיש ששעתו קרבה לעלות לפני בוראו ולמסור לו דין וחשבון על מעשיו הנוראים שפעל בימי חייו, ביקש המוסר לקרוא אליו את אנשי החברה קדישא והודיע להם שיש לו מסר מיוחד אליהם.

חשבו אנשי חברה קדישה, שיהודי הוא בכל זאת יהודי, ונשמתו חלק אלוה-ה ממעל דורשת את שלה.

כשהגיעו אנשי החברה קדישא אל מיטתו אמר להם המוסר שכיון שהוא יודע שהחטאים שעשה בימי חייו היו חמורים מאוד הוא מבקש לכפר ולו במעט על דרכו הנלוזה, אנא

ואולם לתדהמת המשטרה, הערב ירד ושום רמז להפגנה לא נראה.

הפתעתם היתה כה רבה עד שחששו שמא מכינים להם איזה "מארב מתוחכם" לא צפוי. מפלס המתח עלה.

והנה נזדמן לשם בחור מהישיבה שהלך לתומו, מיד הוכנס לניידת והחלו לתחקרו על התוכנית המסוכנת שזוממים להם...

כמובן הלה ביטל חששותיהם באומרו את האמת הפשוטה: "ראשי הישיבה הורו לנו שמכאן ואילך אין הפגנות, אז אין הפגנות?"

השוטרים לא האמינו. הם שאלו לגילם של ראשי הישיבה, והתפלאו כיצד חמש מאות

צעירים ממושמצים כל-

כך לשני יהודים קשישים.

להוכחת אמינותו הזמין את השוטרים לראות במו עיניהם את הפתק התולה בלוח המודעות.

הם נענו, והבחור בליווי משטרת הגיע לישיבה והציג בפני השוטרים את הפתק שבגללו נמנעו כל בני הישיבה לצאת ולהפגין ברחובה של עיר.

קציני ואנשי המשטרה הביעו התפעלותם מהחינוך המופלא והציות המוחלט

שנתגלה לעיניהם, עד שהחליטו מתוך הערכה להכיר אישית את ראש הישיבה ועד כדי כך הגיעו הדברים שלאחר מספר ימים פורסמה תמונה בה נראים קצינים ואנשי משטרה בכירים, מתכנסים בחדרו של רבי אריה פינקל ויושבים בהכנעה לפניו כשהם מטים אוזן כרויה לשיחתו המוסרית על התורה ומעלותיה...

"לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין

ושמאל" (יז, יא)

אמרו בגמרא שיש לימין חשיבות כיון שניתנה תורה בימין, ויש לשמאל חשיבות דקשירת תפילין הוא בשמאל,

זְהוּ הַסְפּוֹר, וְהוּא לְכַשְׁעֲצָמוֹ הוּא בְּעַל חֵן חֲסִידִי, אֵךְ מָה הַפְּרוֹשׁ שְׁלוֹ?
מָה הַכּוֹנֵן 'כְּלוּם שְׁבַכְלוּם' - וּמָה הַהֶבְדֵּל בֵּינּוּ לְבֵין הַ'כְּלוּם' הַסְּטַנְדָּרְטִי?
הַסְּפִיר כ"ק הָאֲדָמוֹ"ר שְׁלִיט"א, כִּי הַסְּפּוֹר הַזֶּה הוּא בְּעֶצֶם סְפּוֹרוֹ שֶׁל כָּל אָדָם הַמְּחַפֵּשׁ מִשְׁמָעוֹת לַחַיּוֹ...
הָאָדָם זְקוֹק לְהַגְדֵּרָה, לְתַפֵּס דָּבָר מָה בְּחַיּוֹ כְּדִי לְהִיּוֹת 'נֶחֱשֵׁב'.
הוּא יוֹשֵׁב עִם עֲצָמוֹ וּבּוֹנֵה תְּכֵנִית מְסַדֵּרֵת אֵיךְ לְרַכֵּשׁ הַשְּׂגִים: הַשֵּׁג פְּסָפִי, מוֹצֵר יָקָר עֵרֶף, הַגְּדֵרָה אַחֲרַת שֶׁל חֲשִׁיבוֹת - מִשֶּׁהוּ שְׂיֵהִיָּה שְׁלוֹ!

לעי"נ האשה החשובה מרת

מרים יוכבד ב"ר צבי

ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שופטים

פתחו של גיהנם אינם חוזרין בתשובה (עירובין יט, א).

"לבלתי רום לבבו מאחיו" (יז, כ)

מסופר על המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א, שקיבל מכתב מחסידיו ובראשו תארים מופלגים ביותר. אמר בחיוך "שירו לה" שיר חדש תהילתו בקהל חסידים" צריך למצוא שבחים חדשים לריבונו של עולם, שכן את הישנים לקחו קהל החסידים בשביל הרבי.

"לבלתי רום לבבו מאחיו" (יז, כ)

חרף הנהירה העצומה לליז'ענסק, של אלפים מכל קצוות הארץ, לשחר לפתחו של הצדיק רבי אלימלך מליז'ענסק זצ"ל לפקודת ישועה ורחמים, לא חדל להאמין כי שפל ונחות הוא מכל אלו הנוהרים אליו ומכל העולם כולו.

וכך היה רגיל רבי אלימלך לומר: "הידעתם מפני מה נוהרים המונים מכל קצות הארץ לליז'ענסק, לתנות את צרותיהם דוק באוזני - זה מבקש שיחיה בנו, זה צועק ומתחנן על פרנסה, זה משוער לרפואה וזה לישועה? הכל מפני שאנכי

חטאתי ופשעתי, ובכך הכרעתי את כל העולם לכף חובה... לכן, איפוא, באים כל אלו אלי וצועקים לפני: הב לנו בני, חיי ומזוני, אשר בגלל חטאיך ופשעך נחסרו ממנו, ובגללך באו עלינו אותם הצרות והיסורים!" (צנתרות הזהב)

"וזה יהיה משפט הכהנים מאת העם מאת זובחי הזבח אם שור אם שה ונתן לכהן הזרוע והלחיים והקיבה" (יח, ג)

בדרשה שאמר המלבי"ם במעמד הכתרתו לרב הקהילה עמד על הפסוק ואמר, צריך לתת למנהיג הרוחני לרב את הכוח, בכדי שיוכל לפעול למען הרמת קרן התורה, "והלחיים" שלא יפחד לפתוח את פיו ולהטיף דברי מוסר, אבל יחד עם זה צריך לדאוג "והקיבה" שיהיה לרב מה לאכול... (עולמו של אבא)

קברוני בקבורת חמור, דהיינו לא בשכיבה כדרך שקוברים את כל מתי ישראל אלא בעמידה, כך התחנן. האנשים שעמדו סביב מיטתו התרשמו שדבריו של המוסר נאמרו בכנות רבה והבטיחו לו שיעשו כבקשתו ואף חתמו על צואתו שבה נכתבה הבקשה.

אחרי פטירתו שלו הגיעו הדברים לידי הרה"ג רבי משה פיינשטיין זצ"ל, וכששמע הגאון את ההבטחה שנתנו החברא קדישא למוסר התנגד לכך בכל תוקף, ואמר שכיון שבשו"ע נאסר לקבור יהודי בקבורת חמור וכיון שזו היא קבורה בזויה הוא אוסר בכל תוקף לקיים את ההבטחה שניתנה למוסר והוא ייקבר ככל אחיו היהודים, והמוסר אכן נקבר כמובן כפי שקבעה ההלכה. למחרת בבוקר, מיד לאחר הקבורה מתדפקים אנשי המשטרה החשאית הנ.ק.וו.ד. על דלת הח"ק ומבקשים בתוקף לפתוח את קברו של המוסר היהודי.

לא עזרו לה"ק כל הטיעונים שאסור לפתוח קבר לאחר הפטירה, אנשי המשטרה איימו שאם לא יפתח הקבר הם יעשו את המוטל עליהם, אנשי החברא קדישא הבינו שהם בסכנה ובלית ברירה פתחו את הקבר.

השוטרים בדקו את המצב, הביטו זה על זה והלכו לדרכם. רק אז הבינו חברי הקהילה היהודית איזה נס אירע להם בכך שצייתו לדבריו של מוסר ורבים. הסיבה לדרישת המשטרה לפתוח את הקבר היתה כמובן כדי לבדוק איך נקבר המוסר, וזאת כדי להיווכח האם הקהילה הענישה אותו לאחר מותו וקברה אותו בקבורת חמור אם לא, ואם היה האיש נקבר כפי שכתב בצוואתו אזי היתה כל הקהילה בסכנת מוות.

בקהילה הסתובבה גירסה שהענין כולו היה פרי יוזמתו של המוסר שביקש שיקברוהו כך, ולאחמ"כ סיפר למשטרה שהיהודים ירצו מן הסתם לנקום בו ואזי יקברוהו בקבורת חמור. רק דעת התורה של הגאון הנ"ל שאסור לזוז כמלוא נימא ממה שכתוב בשו"ע, הצילה את היהודים בקהילה הזאת.

אמר רבי שמעון בן לקיש רשעים אפילו על

אַבְל אַז הוּא מְגַלָּה שְׁבַע עָצָם - כָּל מָה שְׁנֹסֶה לַעֲשׂוֹת בְּכַדִּי לְהַגְדִּיר אֶת עֲצָמוֹ וְלִרְכֹּשׁ חֲשִׁיבוֹת, כְּבָר נִלְקַח עַל יְדֵי אַחֲרִים הַמְתַּהַדְרִים בָּהֶם! הוּא לֹא יִהְיֶה הַעֲשִׂיר הַגָּדוֹל בְּיֹתֵר, וְגַם לֹא הַמְכַשֵּׁר בְּיֹתֵר, וְגַם לֹא בַעַל הַמוֹצֵר אוֹ הַבְּגָד אוֹ הַרְכָּב הַיְחֻדִּי...
מָה יִהְיֶה? אֵיךְ יִמָּצָא הַגְּדֵרָה יְחֻדִּית? מָה יִתֵּן לוֹ מִשְׁמַעוֹת?

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שופטים

אמר לו ה'אפיקי יהודה': בזאת יבחנו דבריך, אם תשלים את כל הדרשה, אזי כנים דבריך, ואם לא, אזי שקר בפיך. אותו אדם לא השלים הדרשה, אלא נס על נפשו והתגלה קלונו.

הגיב האפיקי יהודה ואמר: כעת נתיישרה לי קושיה שהייתה קשה לי זה מכבר בפסוק "ואת גביעי גביע הכסף תשים בפי אמתחת הקטן"... מדוע הוצרך לכפול גביעי גביע?

אלא כך ביאורם של דברים: חישוב יוסף שאם יניח הגביע באמתחת בנימין, וימצא שם, שמא יכחיש בנימין ויאמר שלי הוא, לכן עשה יוסף בעורמה ולא שם את הגביע כולו אלא רק פרק אחד מחציתו, כי הגביע היה מורכב מחלקים, ובוה יבחן אם יתאים המחצה שנשאר אצל יוסף,

עם המחצית שבאמתחת בנימין, הרי זו הוכחה כי אכן נגנב הגביע.

"ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה" (כ, ז)

פרש"י: "שם לא ישמע לדברי הכהן כדאי הוא שימות". וקשה, מדוע המתין רש"י עד התנאי השלישי במי שאירש

אשה חדשה, ולא פירש כן גבי תנאים דבית חדש ונטיעת כרם, שאם לא ישמע לדברי הכהן כדאי הוא שימות? ושמעתי מתרצים מאחר ובכל שאר הדברים, יכול הרוצה להחמיר לנהוג כן לפי שיקול דעתו, יכול להשאיר את הבית החדש ואת הכרם ללא שמירה, אך במקרה שארש אישה ולא לקחה, ורוצה להחמיר ולצאת למלחמה, והרי אם ימות יגרם מזה צער וסבל לאשתו, א"כ זוהי חומרה שבאה על חשבון מישהו אחר, וע"כ כדאי הוא שימות! (שאלת רב)

"ונתן לכהן הזרוע והלחיים והקיבה" (יח, ג)
כשנתמנה המלבי"ם הקדוש זיע"א לרב בבוקרסט, עיר גדולה ובה רבים הרחוקים מתורה וקיום מצוותיה, דרש כך: התורה ציותה לתת לכהן את הזרוע הלחיים והקיבה, והנה הרב בימינו הוא במקום כהן, ועל כן מבקש אני מכם שלוש מתנות אלו, הזרוע שכולכם תקפידו בהנחת תפילין, והלחיים שתישמרו מגילוח הזקן. והקיבה שתזוהרו בכשרות המאכלים.

"תמים תהיה עם ה' אלקיך" (יח, ג)
מדייק הגה"ק בעל ה"חפץ חיים" זי"ע הכתוב מדגיש "עם ה' אלקיך" ללמדנו שעם ה' אלוקיך עליך להיות תמים, אבל עם הבריות אין אתה צריך להתנהג בתמימות...

מעשה שבאו והתלוננו בני ישיבה לפניו, על שאיבדו את הונם בענין רע, כאשר סוחרים שנתקשרו עמהם הוליכו אותם שולל. השיבם ה"חפץ חיים": שכיון שהורגלתם כבני ישיבה ללכת בתמימות עם הקב"ה, סברתם בטעות שכן ראוי גם עם בשר ודם. ברם לא היא, כי הכתוב אומר "תמים תהיה עם ה' אלקיך", עמו דייקא, ולא עם בני אדם...

והנה, הוא מוצא פתרון מדהים, מקום יחודי שיהיה רק שלו: הוא יעבד עם עצמו ויגיע למסקנה שכל העולם הזה הוא 'כלום ושום דבר', הכל הבל! זהו תהיה היחודיות שלו, הוא יראה שכל העולם הוא הבל! אבל אז, הוא מגלה לצערו - שגם ההגדרה הזו פקר נלקחה ממנו! ישנם אנשים שפבר תופסים את ה'משבצת' הזו בעולם... ולו לא נותר אלא להבין - שלא רק העולם הוא 'כלום', אלא גם הוא עצמו הוא 'כלום'... זהו ה'גארנישט שפגארנישט'!

(נקודות של אור - ספינקא)

"לא תסיג גבול רעך" (יט, יד)

מסופר על הגאון בעל "אפיקי יהודה" שנודמן לאחת העיירות ומצא בבית הכנסת יהודי שעומד ודורש את אחת מדרשותיו שלו, ולא מזכיר בשם אומר. הוא פנה אליו ושאלו: מי נתן לך רשות לדרוש דבר זה ולא לאמרו בשם מחברו? השיב ה"דרשן": שלי הדרשה ואני חידשתיה!

א גוט שבת

כתיבה וחתימה טובה

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com